

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6Co/185/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1414212837
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Murgaš
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1414212837.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Murgaša a členov senátu JUDr. Zuzany Kučerovej a JUDr. Karola Riháka v právnej veci žalobkyne: W. C., L.. XX. X. XXXX, J. A.J. N., D. XX, J., zastúpená advokátom JUDr. Adamom Puškárom, Karpatská 5, Bratislava, proti žalovanému: W. J., L.. XX. X. XXXX, J. A.. T.. I.na O. XX, J., zastúpený AGM partners s.r.o., Ventúrska 14, Bratislava, IČO: 17 258 586, o 7.998,47 eur s prísl., na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 15. marca 2018 č. k. 6C/485/2015-59, takto

rozhodol:

Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie sa z r u š u j e a vec sa mu v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1/ Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa proti žalovanému domáhala zaplataenia 7.998,47 eur s prísl. titulom záväzku vyplývajúceho z Dohody zo dňa 24. 5. 2007 a žalobkyni uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania vo výške 100%.

2/ Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie skutkovo zistil, že žalobkyňa a žalovaný uzavreli dňa 24. 5. 2007 dohodu, ktorej obsahom bol záväzok žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 250.000 Sk do 31. 12. 2008. Táto časť dohody bola uzavretá na podklade Osvedčenia o dedičstve sp. zn. 23D/560/2002, Dnot 81/2002 po poručiťelke Y. J., zomrelej dňa XX. X. XXXX, v ktorom sa žalobkyňa a žalovaný ako dedičia dohodli, že členský podiel družstevného bytu č. 32 na ul. I. D. X E. J. v zostatkovej hodnote ku dňu smrti poručiťelky vo výške 21.372 Sk a vo všeobecnej cene 1.000.000 Sk nadobudne žalovaný (ako manžel poručiťelky) s povinnosťou výplaty dedičského podielu ustupujúcej spoludedičke v sume 500.000 Sk v lehote do 2 rokov odo dňa právoplatnosti osvedčenia o dedičstve. V dohode zo dňa 24. 5. 2007 sa zároveň žalobkyňa vzdala svojho práva na zostávajúcu sumu dedičského podielu (250.000 Sk) a od žalovaného požaduje zaplataenie zvyšných 250.000 Sk, ktoré sa zaviazal splatiť jej v lehote do 31. 12. 2008.

3/ Z tohto skutkového stavu dospel súd prvej inštancie k záveru o nedôvodnosti žaloby. Zaujal stanovisko, že uplatnený nárok je premlčaný. Podľa súdu prvej inštancie premlčacia doba na uplatnenie predmetného nároku na súde začala žalobkyni plynúť dňa 1. 1. 2009 a uplynula dňom 1. 1. 2012. Keďže žalobkyňa podala žalobu na súd prvej inštancie až dňa 30. 7. 2014, podala ju oneskorene - po márnom uplynutí 3 - ročnej premlčacej doby. Keďže žalovaný sa premlčania dovolal, súd prvej inštancie nemohol žalobkyni premlčaný nárok priznať (§ 100 ods. 1 posledná veta Obč. zák.). Súd prvej inštancie sa nestotožnil s argumentáciou žalobkyne, že súčasťou dohody je aj uznanie záväzku žalovaného s následkom premlčania nároku v 10 - ročnej premlčacej dobe, pretože jej obsahom je iba odpustenie časti dlhu žalobkyňou žalovanému (§ 574 ods. 1 Obč. zák.) a termín konečnej splatnosti zvyšnej časti dedičského podielu. S poukazom na tieto závery súd prvej inštancie žalobu zamietol.

4/ O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

5/ Proti tomuto rozsudku podala odvolanie žalobkyňa. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobe vyhovie. Podľa nej obsahom Dohody zo dňa 24. 5. 2007 nie je iba odpustenie časti dlhu a dojednanie o konečnej splatnosti zvyšnej časti dedičského podielu, ale aj jednostranné vyhlásenie žalovaného, v ktorom sa zaviazal splatiť jej s ohľadom na dôvod uvedený v článku I dohody, t. j. Osvedčenie o dedičstve sp. zn. 23D/560/2002, Dnot 81/2002 po poručiteľke Y. J., sumu 250.000 Sk. Skutočným obsahom dohody, v ktorej podľa § 574 ods. 1 Obč. zák. žalovanému odpustila polovicu t. j. 250.000 Sk z doposiaľ neuhradeného záväzku vyplývajúceho z Osvedčenia o dedičstve č. k. 23D/560/2002, Dnot 81/2002 vo výške 500.000 Sk, je aj záväzok žalovaného, že jej zvyšnú časť dlžnej sumy, t. j. 250.000 Sk (z ktorej splatil len 300 eur) uhradí najneskôr do 31. 12. 2008. Z toho je podľa žalobkyne zrejmé, že žalovaný predmetný dlh vo výške 250.000 Sk uznal. Dôsledkom uznania dlhu je to, že právo žalobkyne vyplývajúce z uvedenej Dohody sa v zmysle § 110 ods. 1 druhá veta Obč. zák. premičuje v 10 - ročnej premičacej dobe plynúcej odo dňa, keď k uznaniu došlo, t. j. od 31. 12. 2008. Premičacia doba začala žalobkyňi plynúť dňa 1. 1. 2009 a uplynula dňom 1. 1. 2019. Keďže žalobkyňa podala predmetnú žalobu na súd prvej inštancie dňa 30. 7. 2014, podala ju včas - pred uplynutím premičacej doby. Vo vzťahu k výroku o trovách konania žalobkyňa navrhla, aby odvolací súd v prípade jej neúspechu v odvolacom konaní prihladal na dôvody hodné osobitného zreteľa a aby preto v zmysle § 257 C.s.p. nepriznal žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho a aj prvoinštančného konania.

6/ Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil. Uviedol, že existencia právoplatného Osvedčenia o dedičstve ako samostatného exekučného titulu, ktorého obsahom je aj sporný záväzok žalovaného voči žalobkyňi (ako dedičov po poručiteľke Y. J.), zakladá prekážku veci právoplatne rozhodnutej. Dohodou zo dňa 24.5.2007 nedošlo medzi žalobkyňou a žalovaným k vzniku nového záväzku, ale k zániku časti pôvodného záväzku v rozsahu 250.000 Sk a k stanoveniu novej splatnosti dlhu. Vo zvyšnej časti zostal záväzok nezmenený. Žalovaný k odvolacej argumentácii žalobkyne uviedol, že z jazykového a logického výkladu obsahu Dohody zo dňa 24. 5. 2007 vyplýva a/ konštatácia dlhu priznaného v Osvedčení o dedičstve právoplatného 12. 2. 2003, b/ dohoda zmluvných strán o úhrade 250.000 Sk žalovaným žalobkyňi (čl. II ods. 1 Dohody), c/ dohoda zmluvných strán o splatnosti úhrady 250.000 Sk žalovaným žalobkyňi (čl. II ods. 2 Dohody), d/ právne irelevantný záväzok žalovaného o úhrade 250.000 Sk žalovaným žalobkyňi pred lehotou splatnosti a v splátkach (čl. II ods. 3, 4 Dohody), e/ vzdanie sa práva žalobkyne na nárok vo výške 250.000 Sk, f/ vyhlásenie zmluvných strán o zániku dlhu v prípade úhrady 250.000 Sk žalovaným. Obsahom tejto dohody preto nie je podľa žalovaného uznanie dlhu. Žalovaný nevyjadril týmto právnym úkonom vôľu záväzok voči žalobkyňi uznať, pričom ani z okolností prípadu, celkovej logiky listiny, ani z úmyslov sporových strán pri spísaní tejto listiny nevyplývalo, že by k uznaniu malo dôjsť. Z právneho hľadiska je možné obsah dohody chápať ako nováciu.

7/ Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 C.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné zrušiť.

8/ Po preskúmaní obsahu spisového materiálu dospel odvolací súd k názoru, že záver súdu prvej inštancie o nedôvodnosti žaloby je predčasný. Žalovaný sa totiž v konaní bránil tým, že o predmete sporu už bolo medzi sporovými stranami rozhodnuté v dedičskom konaní po poručiteľke Y. J. vydaním Osvedčenia o dedičstve sp. zn. 23D/560/2002, Dnot 81/2002, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 12. 2. 2003. Vzhľadom na tieto skutočnosti treba súdu prvej inštancie vytknúť, že vo veci samej rozhodol bez toho, aby sa oboznámil s obsahom uvedeného Osvedčenia o dedičstve a vysporiadal s námietkou žalovaného, že konaniu vo veci bráni neodstrániteľná prekážka veci právoplatne rozhodnutej (res iudicata).

9/ Odvolací súd poukazuje na to, že osvedčenie o dedičstve vydané notárom ako súdnym komisárom nadobúda účinky právoplatného uznesenia súdu o dedičstve (§ 175zca O.s.p.) a spĺňa požiadavky na exekučný titul (viď súčasné znenie ust. § 45 ods. 1 písm. e/ Exekučného poriadku, v čase vydania Osvedčenia o dedičstve ust. § 41 ods. 2 Ex. poriadku), ak disponuje vlastnosťou materiálnej vykonateľnosti. Kritériom materiálnej vykonateľnosti osvedčenia o dedičstve je výslovné zaviazanie sa dediča na splnenie konkrétnej povinnosti spoludedičovi. Osvedčenie o dedičstve možno ako exekučný titul vymáhať len v prípadoch, ak dedičia vysporiadali dedičstvo medzi sebou dohodou, pričom nadobúdajúci dedič sa zaviazal výplatom voči odstupujúcemu dedičovi a tento svoj záväzok aj

dostatočne konkretizoval. Osvedčenie o dedičstve nemôže ukladať povinnosti tretím osobám, ktoré neboli účastníkom dedičského konania a na jeho základe nevznikajú ani práva tretích osôb voči dedičom. V prípade, že osvedčenie o dedičstve nespĺňa kritéria materiálnej vykonateľnosti spoludedič, prípadne tzv. tretia osoba si musia svoje nároky voči príslušnému dedičovi uplatniť v samostatnom vyhľadávacom konaní, pretože predmetné osvedčenie o dedičstve nepredstavuje pre nich exekučný titul.

10/ Pokiaľ ide o samotný obsah Dohody zo dňa 24. 5. 2007, odvolací súd dodáva, že tento nie je možný relevantne právne posúdiť bez kontextu s obsahom vyššie označeného Osvedčenia o dedičstve a bez zhodnotenia výpovede žalovaného (výsluch žalovaného bol ako dôkaz navrhnutý žalobkyňou na č. I. 43). Ohľadom právnej kvalifikácie uplatnenej námietky premlčania je potrebné uviesť, že ak bolo právo priznané právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď sa malo podľa rozhodnutia plniť (§ 110 ods. 1 veta prvá Obč. zák.).

11/ Z týchto dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. c/ C.s.p. a podľa § 391 ods. 1 C.s.p. mu vec vrátil na ďalšie konanie. V ňom sa súd prvej inštancie bude musieť oboznámiť s príslušným dedičským spisom po poručiteľke Y. J., X. K. XX. X. XXXX, najmä s obsahom právoplatného Osvedčenia o dedičstve sp. zn. 23D/560/2002, Dnot 81/2002 (na jeho predloženie môže vyzvať aj žalobkyňu) a posúdi, či v predmetnej veci nie je daný dôvod na zastavenie konania pre prekážku rozsúdenej veci (res iudicata) podľa § 161 ods. 2 C.s.p. (ide - ako je to uvedené už vyššie - o neodstrániteľnú prekážku konania). Odvolací súd dodáva, že pokiaľ predmetom právoplatného rozhodnutia o dedičstve je výslovný záväzok žalovaného voči žalobkyni vyplatiť jej dedičský podiel na členskom podiele k družstevnému bH. Č.. XX na A.. I. D. X E. J. v konkrétnej sume a v konkrétnej lehote, ide o konečné vyporiadanie sporových strán ohľadom tohto predmetu dedičstva, ktoré nie je možné modifikovať novou, súdne vymáhateľnou dohodou, pretože o identickom predmete konania, vrátane spôsobu vyporiadania dedičov (osôb identických so stranami sporu) už bolo právoplatne rozhodnuté.

12/ V novom rozhodnutí o veci súd prvej inštancie rozhodne o nároku na náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

13/ Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods. 1 prvá veta C. s. p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolaateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolaateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b/ dovolaateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c/ dovolaateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C. s. p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.).